

Krakanojan rauhoittaminen Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella

VD/6237/11.01.05.04/2019

KR/SR

Vantaan ympäristökeskuksessa on valmisteltu luonnonsuojelulain 24 §:n mukaista rauhoitusta Krakanojan puronvarsimetsän alueelle, joka sijaitsee Pakkalassa Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella. Rauhoitettavan alueen pinta-ala on 6,3 hehtaaria. Puro ympäristöineen on Vantaan yleiskaavassa 2007 varattu luonnonsuojelualueeksi Tulkintieltä aina Vantaanjokeen saakka. Rauhoitettavan alueen nimeksi ehdotetaan Krakanpuiston luonnonsuojelualue.

Rauhoituksella toteutetaan Vantaan yleiskaavaa 2007 sekä vastataan kaupungin tavoitteeseen lisätä Vantaalle purosuojelukohteita. Tämä tavoite on nostettu esille yleiskaavan 2020 valmistelutyössä (yleiskaavatoimikunta 1.10.2018 5§) ja kirjattu ympäristökeskuksen vuoden 2019 tavoitteisiin.

Kaavoitustilanne

Vantaan yleiskaavassa 2007 suojeltavalla alueella on varauksina SL, VU ja VL sekä ohjeellisten ulkoilureittien merkinnät.

Alueella on voimassa myös kolme asemakaavaa: Pakkala 3A 1992, Ylästö 4A 1999 ja Tuupakka 8 2002, joissa kaikissa puronvarsivyöhyke on merkitty luonnonmukaisena säilytettäväksi alueen osaksi (lmk). Vantaan uuden yleiskaavan 2020 luonnokseen rauhoitettava alue on varattu kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueeksi.

Alueen omistus ja rajaus

Alue on kokonaisuudessaan Vantaan kaupungin omistuksessa sisältäen osia tiloista 92-422-3-8, 92-422-3-64, 92-422-3-13, 92-51-9903-4 ja 92-423-8-6 Vantaan Pakkalassa ja Ylästössä. Suojelualue muodostuu purosta ja sitä ympäröivästä metsäalueesta.

Alueen suojeluarvoja

Krakanoja laskee Vantaanjokeen Ruutinkosken itäpuolella. Vantaan virtavesiselvityksessä 2011 arvioitiin monipuolisesti Vantaan puroluontoa ja määritettiin virtavesiluonnon arvokohteita. Virtavesiselvityksessä myös käytettiin epävirallista purojen luokitusta, jolla arvokohteet määriteltiin paikallisesti, maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaisiin vesiluonnon kohteisiin. Tässä luokituksessa Krakanoja arvotettiin Kehä III:n eteläpuoliselta osuudeltaan maakunnallisesti arvokkaaksi virtavesikohteeksi. Tyypiltään luonnontilaisesti mutkitteleva Krakanoja edustaa savimaiden puroa, joka on Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun 2018 mukaan uhanalainen virtavesien luontotyyppi.

Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella puro virtaa tiheän lehdon halki. Puronvarressa kasvaa mm. kotkansiipeä ja hiirenporrasta. Puusto on monilajinen ja lehtipuustoa, myös lahoavaa, on runsaasti. Paikoin on myös kuusimetsää. Alueen kääväkaslajistoa on inventoitu vuonna 2004, jolloin todettiin lajiston olevan monipuolinen ja sisältävän huomionarvoisia ja harvinaisia sekä vanhaa metsää indikoivia lajeja.

Vantaan kaupungin metsien METSO-arvojen inventoinnissa vuonna 2012 alueella tunnistettiin luonnon monimuotoisuudelta merkittäviä lehtoja ja pienveden lähimetsiä. Puronvarren tiheiköt ovat linnustolle hyvää elinympäristöä ja lajistossa on mm. pensaskerttu, luhtakerttunen sekä satakieli. Alueella on

todettu olevan liito-oravan elinympäristöä lisääntymis- ja levähdyspaikkoineen. Puroon on kunnostettu uhanalaiselle taimenelle kutusoraikkoja. Krakanojan alueella on tehty havaintoja myös saukosta.

Krakanojalla on myös kulttuurihistoriallista arvoa. Purossa sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama muinaisjäänös (mj. rek. tunnus 1000032860), eli mahdollinen kalastuspaikka, josta erottuu maastossa puisia paalurakenteita. Puurakenteet sijaitsevat puron itäpenkalla puron mutkassa Ylästöntiestä 320 m luoteeseen. On myös mahdollista, että puurakenteet liittyvät myllyyn, joka on ollut Krakanojassa ilmeisesti 1700-luvun loppupuolella. Vuoden 1778 Tolkinkylän kartassa puron itäpuolella on myllypeltoja ja myllyniitty, mutta itse myllyä ei ole karttaan merkitty.

Krakanoja ja sen läheisyydessä olevat luonnonsuojelu- ja virkistysalueet muodostavat muutoin tiiviisti rakennetulla Keski-Vantaalla Kehä III:n eteläpuolella tärkeän luontokokonaisuuden, jolla on yhteydet myös Helsingin puolen luonnonsuojelualueisiin. Krakanojan rantametsät ovat myös virkistysaluetta lähiseudun asukkaille ja tärkeä luontokasvatuksen kohde. Paikoin maapohja on metsässä kulunut, mikä vuoksi reittien ja erilaisten toimintojen suunnittelu luontoarvojen turvaamiseksi ja kulutuksen vähentämiseksi on tarpeellista.

Puro kärsii lentokentältä tulevasta hajakuormituksesta, jolla on haittavaikutusta erityisesti taimenen poikastuotannon onnistumiseen. Lentokenttä kuitenkin tehostaa hulevesiensä käsittelyä ja rakentaa puron yläpuolelle hulevesikosteikkoja, joiden avulla kuormitusta pyritään vähentämään. Tavoitteena on saada vedenlaatu ja happitilanne purossa hyväksi.

Käyttö ja hoitosuunnitelma

Koska Krakanuiston luonnonsuojelualue sijaitsee asutuksen vieressä ja on osa lähiseudun asukkaiden virkistysaluetta, on alueelle tarpeen laatia hoito- ja käyttösuunnitelma ja myös toteuttaa sen vaatimat rakenteet viipymättä ja varmistaa alueen ylläpito.

Lausunnot

Suojelualueen rajauksesta, rauhoitusmääräyksistä ja hoidosta pyydettiin lausunnot Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistykseltä, Fingrid Oy:ltä, Vantaan Energialta, Caruna Oy:ltä, naapurialueen yksityiseltä maanomistajalta, Vantaan kaupunginmuseolta, kaupunkisuunnittelulta, viheralue-suunnittelulta ja -kunnossapidolta. Lausunnot tai kannanotot saatiin muilta paitsi Caruna Oy:ltä ja kaupungin viheralueiden kunnossapidolta.

Lausunnoissa suhtauduttiin luonnonsuojelualueen perustamiseen myönteisesti. Sähkölínjan alusen ottamista mukaan ei kannatettu voimayhtiöiden eikä kaupunkisuunnittelun lausunnoissa ja se rajattiin pois suojeltavasta alueesta. Kaupunginmuseo toteaa lausunnossaan, että alueella sijaitsevaan muinaisjäänöksen ei saa kajota.

Lausunnoissa korostui se, että suojelualueelle on laadittava monipuolinen hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa osoitetaan tarpeelliset reitit, rakenteet sekä luonnon hoitotoimet, jotta alueen luonto- ja maisema-arvot säilyisivät ja virkistyskäyttömahdollisuudet olisivat hyvät.

Krakanojaa koskevia luontoselvityksiä:

- Ojala 2000, Krakanojan kasvillisuus
- Savola & Wikholm 2004, Inventointiraportti Krakanojan lähialueiden kääpäälajistosta
- Janatuinen 2011, Vantaan virtavesiselvitys

- Innofor 2012, Vantaan kaupungin metsien METSO-inventoinnin loppuraportti
- Faunatica 2013, Krakanojan saukkoselvitys 2012/2013
- Ramboll 2016, Myyrmäen-Kivistön-Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016
- Lindblom 2017, Vantaan linnustoselvitykset 2017
- Ojala 2018, Vantaan ekologiset yhteydet

Ympäristölautakunta 11.12.2019 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään esittää Uudenmaan ELY-keskukselle Krakanojan luonnonsuojelulain 24 §:n mukaista rauhoittamista Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella.

Käsittely:

Ympäristöjohtaja muutti päätösesityksen kuulumaan ”Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisen rauhoituksen hakemista uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Krakanojalle Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella”.

Päätös:

Päätettiin ympäristöjohtajan muutetun esityksen mukaisesti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle luonnonsuojelulain 24 §:n mukaisen rauhoituksen hakemista Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Krakanojalle Ylästöntien ja Tulkintien välisellä osuudella.

Liitteet:

- Hakemus luonnonsuojelualueen perustamiseksi
- Rauhoitettavan alueen raja-alue (kaupunkikartta ja ortokuva)
- Ote yleiskaavasta
- Lausunnot

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Tiedoksi Vantaan kaupunki, yleiskaavoitus

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen, 0503180938
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)